

Milan Kozelka

Na cestě ↔ On the Road

3.3. — 24.4.2022

Šemík
Host výstavy / Guest

→ duul.cz

Dům umění
Ústí nad Labem
House of Arts

Milan Kozelka Na cestě v Domě umění Ústí nad Labem

3

Milan Kozelka
Na cestě
v DUÚL

Pavína Morganová

4

Milan Kozelka
v datech

6 / 7 / 18 / 19

Milan Kozelka
Vox populi
2012

Reprint projektu pro galerii ArtWall

3

Rozhovor
s Milanem
Kozelkou

Lukáš Rychetský, Jan Bělíček

9 / 10 / 15 / 16

Šemík

11 / 12 / 13 / 14

Milan Kozelka

Archiv Vladimíra Meistera

20 / 21

Ľubica Mildeová
Galerie 2

Barbora Hájková

22 / 23

DUÚL

Michal Koleček

24

Tiráž

Konceptuální umělec, performer a literát Milan Kozelka (1948–2014) zanechal nesmazatelnou stopu v českém umění především osmdesátých a devadesátých let. Od šedesátých let se věnoval poezii a jeho básně jsou dnes řazeny do kontextu českých ohlasů americké beatnické literatury. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let obrátil pozornost k akčnímu umění. Během relativně krátké doby se z něj stala respektovaná osobnost místní výtvarné scény. Paralelně k body-artovým performancím rozvíjel výtvarnou tvorbu, ať už měla podobu konceptuální kresby nebo land-artových instalací. Účastnil se také řady alternativních výstav nezávislého okruhu, například Setkání na tenisových dvorcích TJ Sparta (1982) nebo Chmelnice–Mutějovice (1983). Vždy sledoval aktuální dění a jeho neklidná povaha ho poháněla do dalších a dalších projektů. Během osmdesátých let performoval, kreslil, stal se významným organizátorem neoficiálního kulturního dění. V devadesátých letech založil v Karlových Varech pobočku pražské alternativní organizace Artforum a pořádal zde výstavy, filozofické přednášky, literární festivaly a koncerty. Podílel se i na řadě dalších regionálních aktivit, především v Olomouci a v Brně, performoval, publikoval a věnoval se editorské činnosti.

Výstava v Domě umění Ústí nad Labem je novou interpretací Kozelkova díla ve

spolupráci s místními umělci a Fakultou umění a designu UJEP. Nejen, že prezentuje dílo Milana Kozelky v jeho úplnosti, a to především díky dokumentaci a originálům uchovaným v archivu Kozelkova přítele a sběratele Vladimíra Meistra, ale posouvá ho dál díky instalacím, které podle autorových skic a návrhů realizoval Jan Krtička a Jan Prošek. Objevují se zde Kozelkovy oblíbené materiály: kameny, dřevo, hlína, listy, ale i řada performativních a konceptuálních prostorových souvislostí. Kozelkova tvorba se vyznačuje na jedné straně výjimečnou citlivostí, na druhé straně nekompromisní bezohledností. Na jeho mnohovrstevnatém díle lze vykreslit totalitní dobu v její složitosti a ukázat vzdor i křehkost jedinice vůči mocenským tlakům společnosti.

Výstavu doprovází samostatný projekt Šemík stejnojmenného dočasného autorského seskupení, jenž působí na periferii současného umění. Je pokusem nalézt v tvorbě lokálních umělců mladší a střední generace propojení s dílem Milana Kozelky. Unikátnost expozice Šemík spočívá v dočasném spojení osmi, jinak samostatně tvořících autorek a autorů, kteří se rozhodli pracovat pod společnou signaturou a vytvořit pro tuto příležitost expozici složenou převážně ze zcela nových artefaktů. Široké spektrum médií, která participující autoři a autorky užívají — fotografie a text, kresba, objekt a video apod. — představuje paralelu k rozpětí Kozelkových tvůrčích

prostředků. Tím zásadním společným jmenovatelem je však Šemíkův postoj, lehce podvrtný smysl pro humor a esenciální ideová návaznost na výraznou a specifickou osobnost, kterou Kozelka bezesporu byl. Výstava Šemík je poznámka na okraj k retrospektivní výstavě *Milan Kozelka— Na cestě*.

Výstavu dále doprovází publikace *Svázano do Kozelky*, vydaná nakladatelstvím Větrné mlýny, která poprvé prezentuje autorovo dílo v úplnosti jeho rozpětí od multimediálních a konceptuálních projevů, přes performance, až po básnickou a prozaickou tvorbu.

Poděkování

Hlavní poděkování patří Vladimíru Meistrovi, který stál u zrodu projektu a na výstavu poskytl dosud neznámou dokumentaci. Srdečně také děkujeme Galerii Benedikta Rejta v Lounech za zapůjčení kreseb a dále také jmenovitě Martinu Machovcovi, Vladimíru Ambrozovi, Haně Hamplové, Milanu Mikuláštkovi, Silvii Milkové, Petru Palarčíkovi, Milanu Kohoutovi, Jiřímu Surůvkovi, Sráči Samovi, Františku Stárkovi, Andree Lexové, Christiania o. p. s., Pavle Vaculíkové a dalším za dohledání a zapůjčení dokumentace Kozelkových aktivit.

Milan Kozelka 1948—2014

- 1948** narozen v obci Kyselka u Karlových Varů (3. 11.)
- 1964** nastoupil na střední učňovskou školu
- 1965** odešel ze školy a z domova
- 1967** poprvé vězněn (3 měsíce za příživnictví)
- 1968** sblíží se s okruhem pražských „schoďařů“
- 1968** svatba s Janou Grossmanovou, narození syna Milana
- 1969** podruhé vězněn za výtržnictví a útok na veřejného činitele v souvislosti s protesty k prvnímu výročí okupace vojsky Varšavské smlouvy
- 1970** návrat z vězení do Karlových Varů, pracoval jako figurant v Geodézii a pošťák, začal se věnovat poezii
- 1971–72** navazuje přátelství s řadou lidí z undergroundové komunity
- 1972** setkání s Milanem Knížákem v Karlových Varech, žije v komunách po celé republice, nepracuje
- 1976** texty pro punkovou kapelu Anarchynin, žije střídavě v Praze, Olomouci a Hradci Králové
- 1976–79** potřetí trestán vězením (2,5 roku za příživnictví a neplacení alimentů)
- 1979** návrat z vězení, usazuje se v Templové ulici v Praze, pracuje jako jevištní technik v Divadle Jiřího Wolker a jako zřízenec Filmového podniku v kině Paříž, seznamuje se s pražskou uměleckou scénou, realizuje akce, píše a kreslí
- 1980** realizuje sérii Kontaktů na Šumavě
- 1982** účast na výstavě Setkání na tenisových dvorcích TJ Sparta v Praze, realizuje instalace v přírodě v okolí Karlových Varů a vytváří kresby na milimetrových papírech
- 1983** účast na sympoziu Chmelnice – Mutějovice, seznamuje se s Martinou Wolfovou, v Karlových Varech realizuje akce Pohoštění, Přemostění nebo Vítání podzimu
- 1984** účastní se projektu Jazzové sekce Minisalon (tzv. krabičky)
- 1984** od září žije v Chyši u Žlutic, pracuje jako topič v kotelně
- 1985** realizuje Izomorfní kresby v zámeckém parku v Chyši, začíná se intenzivně věnovat astronomii
- 1985** narození syna Martina
- 1986** samostatná výstava v karlovarské hvězdárně na Hůrkách, vystavuje cyklus Rágy, partitury a pastely
- 1987** svatba s Martinou Wolfovou v Lubenci
- 1987** účast na výstavě Setkání-vesmír „E“ bicykl v Galerii H. Kostelec nad Černými lesy
- 1988** ke svým čtyřicátinám realizuje výstavu v kulturním středisku Lubenec
- 1989** vystavuje spolu s Václavem Stratilem a Janou Skalickou v Junior klubu na Chmelnici v Praze, samostatně vystavuje v Městském muzeu v Aši, navrácí se do Karlových Varů a vstupuje do Občanského fóra, narození syna Jonáše
- 1990** podílí se na organizaci kulturního života v Karlových Varech, zakládá místní pobočku Jazzové sekce Artforum
- 1991** účast na výstavě Umění akce v Mánesu, Praha, vystavuje Prostorovou materiálovou partituru
- 1996** rozvod s Martinou Wolfovou-Kozelkovou, spolupracuje se Silvií Milkovou
- 1996** účast na výstavě 1. Nový zlínský salon
- 1998** kandiduje do městského zastupitelstva v Karlových Varech za DEU (Demokratická unie)
- 1999** opouští Karlovy Vary a působí v Olomouci, kde spolupracuje s nakladatelstvím Votobia, zde připravil několik antologií a vydal básnickou sbírku Koně se zapřahají do hracích automatů
- 1999** seznamuje se s Andreou Lexovou, příležitostně působí jako lektor na uměleckých školách
- 2008** spolu s Andreou Lexovou vystavuje v NoD, Praha
- 2013** je stížen mozkovou mrtvicí, zůstává částečně ochrnutý a je dlouhodobě upoután na lůžko
- 2014** umírá v Praze (5. 10.), pohřben v Praze na Malvazinkách

LID

JE

TRAUMA-

TIZOVÁN

ŠTĚSTÍM

LID

SI

PŘEJE

POLICEJNÍ

REŽIM

Začíná být opět nuda

Rozhovor s básníkem, prozaikem a performerem Milanem Kozelkou

Básník stojí vždy na straně uražených a ponížených, v tom spočívá jeho angažovanost. Tak bychom mohli stručně vyjádřit svébytnou životní filosofii Milana Kozelky, který přestože strávil několik let za mřížemi normalizačních věznic, břitkými výrazy na dnešní poměry rozhodně nešetří.

Jak se dnes žije básniku a performeru Kozelkovi?

Nesmírně špatně, zvláště nyní, když jsem přestal být zván na veřejná čtení a pozvání chodí jen tak dvakrát měsíčně. Etablování autoři a autorky nejspíše neberou mé psaní jako plnohodnotné, zřejmě je trápí a dráždí má přímota a adresná útočnost. Začíná zde být opět nuda, zase se klade důraz na arteficielní vyznění literatury.

Podle vás tedy existuje souvislost mezi tím, že dostáváte stále méně pozvánek na autorská čtení, a obsahem poslední knihy Teteliště zmrdů?

Od časů vydání Teteliště zmrdů se veřejná čtení omezila na minimum a nyní, když jsem po mrtvici zdravotně handicapován, je to ještě méně než málo. Měsíc po vydání Semeniště zmrdů jsem ztratil čtyřicet přátel a týden po vydání Teteliště jsem přišel o zhruba sedmdesát až osmdesát příznivců. Zdá se, že lidé se bojí toho, o čem píši, a nechtějí si otevřeně přiznat, že doba směřuje k fašismu.

Vaše básně z poslední doby jsou vedle zuřivosti také plné humoru. Hlídáte si hranici mezi naštvaností a zahořklostí?

Moje psaní je nutné brát jako dobovou satiru, a to jak v případě prózy, tak i poezie. Záměrně využívám extrémů a záměrně dovádím literární situaci na krajní mez. Domnívám se totiž, že opět nazrála doba pro surrealismus a jeho praktické využití v performanci a happeningu. Nejsm vůbec zahořklý, nad svými texty se

naopak – pokud to jen trochu jde – náramně bavím a pevně doufám, že se hořce baví i někteří z jejich čtenářů.

Váš život je spjatý s undergroundem, který je vám zároveň posledních dvacet let terčem posměchu. Je ovšem překvapivé, že underground nyní sehrává roli režimního poskoka?

Underground přestal být undergroundem v momentě, kdy splynul s disentem, ztratil nezávislost a přišel o svou nenapodobitelnou autentičnost. Po roce 1989 se z undergroundu postupně stával nostalgický, dysfunkční kýč, který nedokázal reagovat na dobové excesy a podílel se na mocenské struktuře současné doby. Byl zneužit. Jeho současná, pravicově orientovaná apolitičnost je výsměchem a jeho zastydělý důraz na hudební produkce – z nichž ostatně vznikl – je dalece mimo mísu a v ničem nevystihuje charakter dnešní doby.

Co za to, že se nechal zneužít, ale underground dostal?

Výhody, které by bylo obtížné specifikovat, ale jeho tehdejší pronásledování je dnes systémem kladeno za příklad bývalé totalitní moci. Underground se stal nástrojem pro správný výklad minulosti a obhajobu režimu přítomného. Místo aby šel proti struktuře dnešní moci, která je stejně nebezpečná jako struktura minulá, přehrabuje se donekonečna ve své vlastní historii a zcela drze a protismyslně sám sebe glorifikuje a prohlašuje za jediného hrdinu. Pravda ovšem je, že počet jeho členů v minulosti vysoce převyšoval členy disentu.

Vidíte zde nějaký současný, mladý underground?

Všechny současné napodobeniny undergroundu jsou směšné a kontraproduktivní. Starý underground byl funkční ve své době a pro tu byl nezastupitelný. Zato dnes podobně subverzivní a svobodné prostředí vůbec neexistuje.

Vysmíváte se i českému disentu. Souzníte s Bondyho teorií „stínového establishmentu“? Skutečně se disent již za normalizace připravoval jen na převzetí moci? O nic víc nešlo?

Disent z velké části tvořili bývalí stalinisté padesátých let.

Řada z nich ale přece prohlédla a svou aktivitou v disentu se snažili minulost odčinit...

Ano, to je přesné! Vždy prohlédli v pravou dobu, a vždy tudíž parazitovali na společenském útlumu nebo naopak na společenském vzestupu. Z mého pohledu byl disent velký guláš rozdílných osudů i ideologií, který spojovalo elitářství, a naprosto zde chyběl nějaký mezistupeň v oblasti umění. Nezávislé umění bylo odkázáno samo na sebe, na své velmi omezené inspirativní zdroje, na malou skupinu sympatizantů. Možná to tak bylo dobře.

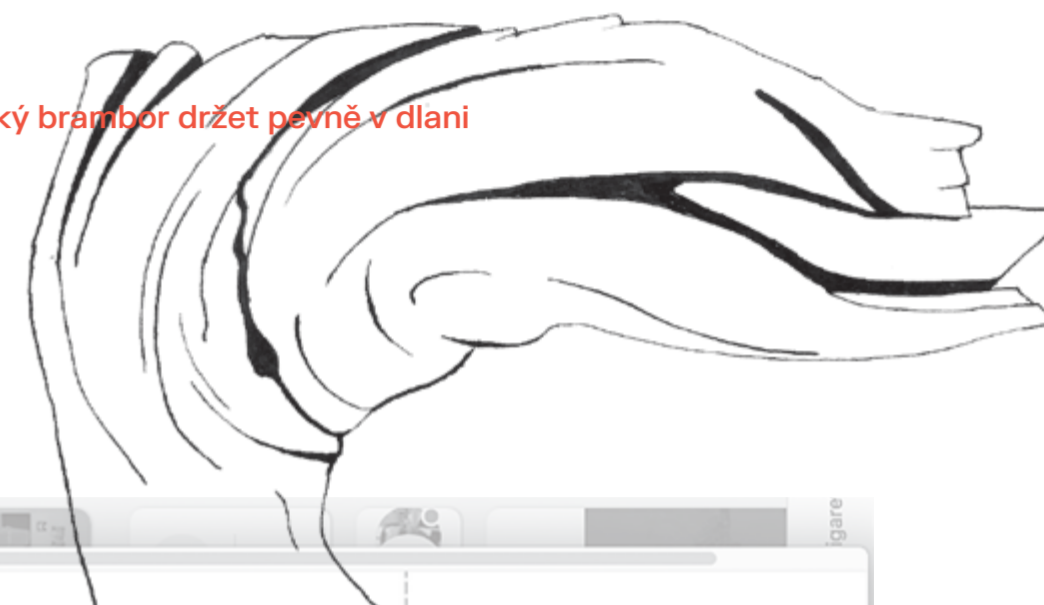
Co podle vás charakterizuje dnešní mladou uměleckou generaci?

Zkurvenost a nesebekritická ambicióznost.

→ pokračování rozhovoru na str. 17

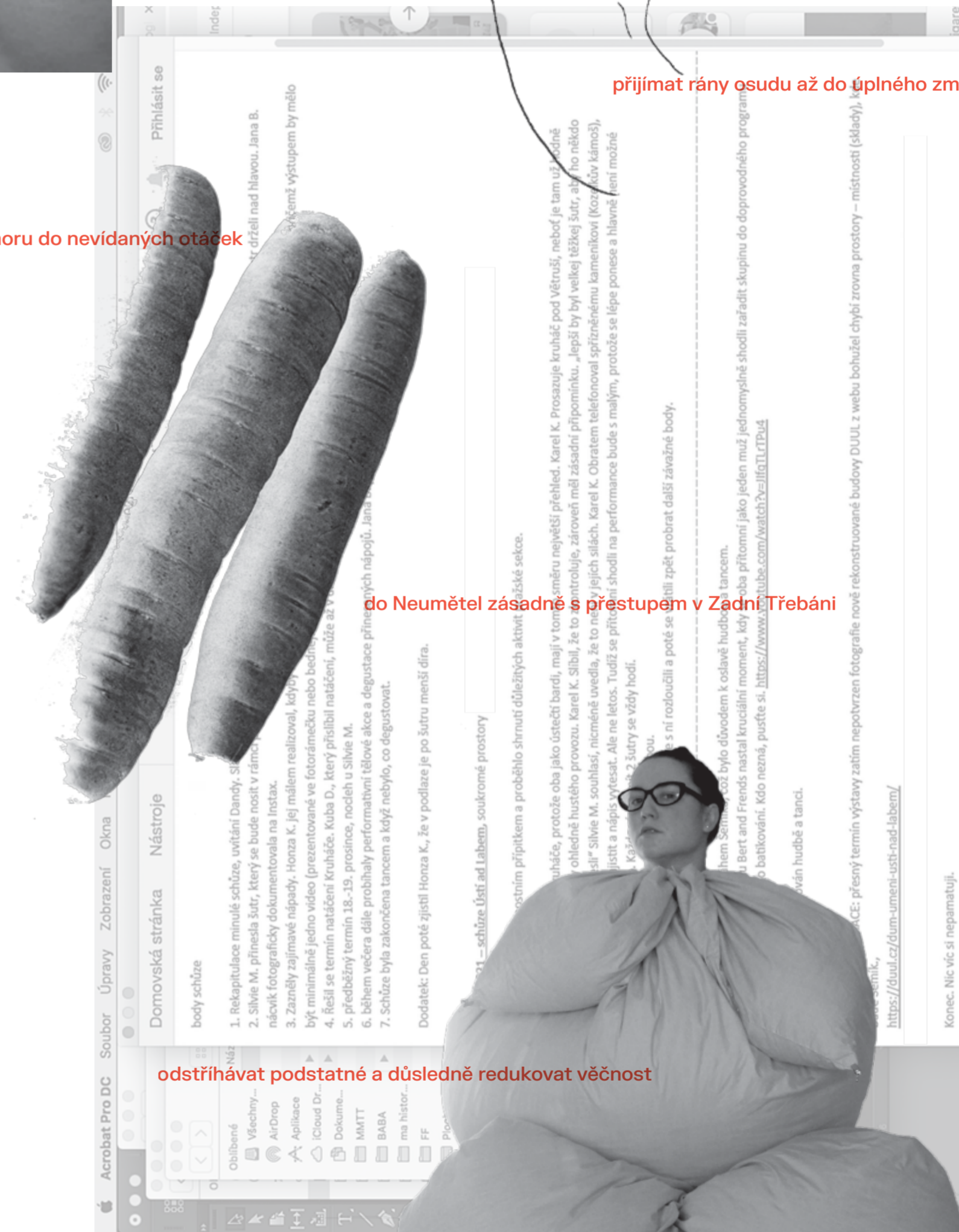

s chutí jíst otrávené jablko a horký brambor držet pevně v dlani

přijímat rány osudu až do úplného zmodrání

zadřená kola humoru do nevidaných otáček

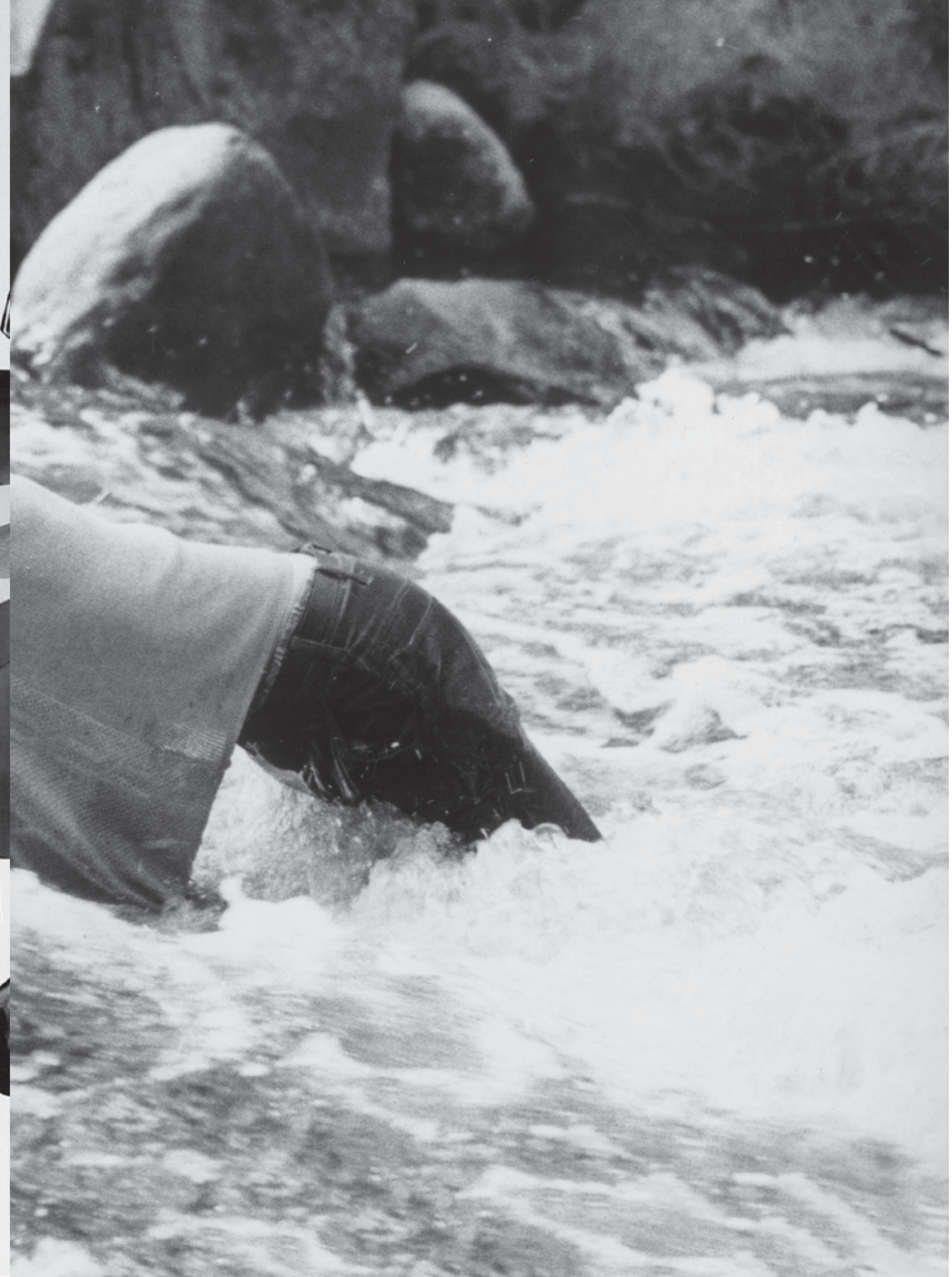
do Neumětela zásadně s přestupem v Zádni Třebání

odstříhávat podstatné a důsledně redukovat věčnost

Dům umění Ústí nad Labem

Až já budu po smrti, tak mi bude všechno u prdele

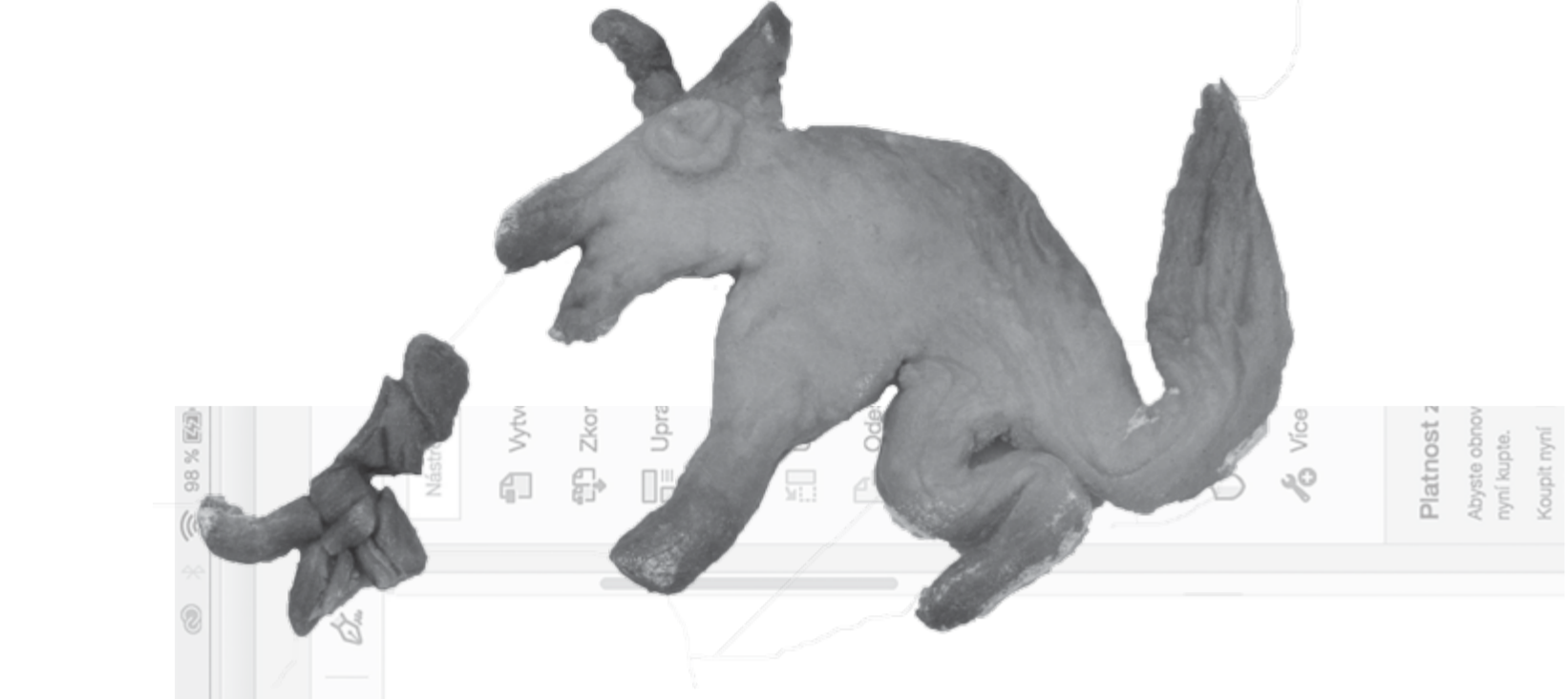

Milan Kozelka — Socha (Kontakt V), Šumava, 1980, archiv Vladimíra Meistra

Dům umění Ústí nad Labem

nemít vizi a být v průvodu první i s mávákem

metat bravurní filozofické kozelce v přísném utajení

spřádat plány, za něž ovoce sklídi jiní

Šemík

přítomní byli seznámeni se scénářem... (čti džambí). Roběhla zkouška zpěvu. Vojta N. rozdál červené šerpy s nápisem Šemík... rformativní skupina posílá do automobilů a jelo se na předem vybraný kruh... u... Ten se bohužel z důvodu předvánočních nákupů ukázal být naprosto nevhodným. Nášlo... jstý provoz, ani i husté křoví, které nebylo za tmy tak patrné... h Karla K. se tedy celá skupina přesunula na Štřekov, který všichni jednoduše shled... jícím. Také posílá nám přálo, což bylo jediné štěstí, neboť musela celá skupina čekat... na Karla K., který musel na otočku do Zubrníc. Dlouhou chvíli si tedy skupina krátila... ním kruhů z všech stran a diskuzi o tom, kolikrát se půjde dokola... Karel K. vrátili už bylo celkem chladno. Tak se tedy bez průtahů započala performance... performance se vydala. To je bez pochyb. Navíc bylo netradiční počínání skupiny na kruh... příjemným zpestřením dopravy v městské části Štřekov... Otázkou ovšem je, zda vyviní její záznam (období zvuk, zda bude slyšet).

Následně skupina nastoupila do vř... (kromě Karla K., který jel zase do z... společnosti na exkurzi do galerie DUU... fotografickou dokumentaci na mob... Venku za budovou galerie, kde se... jednou zazpívala píseň Už vyplou... Pak se skupina vrátila do bytu Silvie M.,

roztáčet

učinit vlastní mysterium s úšklebkem trapnosti

„Poslední doba trvá třiadvacet let. Za ten čas se nestalo nic podstatného, všechno, co vykazovalo nějaké znaky vzpoury nebo systematické kritičnosti, po nějaké době vyšumělo do ztracena.“

Můžete to rozvést?

Použiju slova jedné své básně: předstíraná levicovost, vypointovaná pravicovým životním stylem. Pro současnou mladou generaci je uměřená levicovost lákavým módním trendem, který však selhává v základní životní praxi, již je odklon od galerijních móresů a kurátorských stupidit. Jedno naráží na druhé, jednomu ani druhému nelze věřit. Člověk si pak připadá jako idiot. Současná mladá generace je v mnohém ovládaná hudbou a hedonistickým životním stylem, obojí lze bez nadsázky přiřadit ke konzumnímu životnímu stylu, který si nechala bez reptání vnútit a ještě ho považuje za alternativní.

Jak hodnotíte aktivity českého protestního hnutí?

Nijak. Nehodnotím je, nepřemýšlím o nich. Z velké většiny jsou mi protivné, sálá z nich touha po moci a po nastolení jiného mocenského systému v bledémrodé barvě. Nechodím na demonstrace, nevěřím jim.

Jaký druh protestu by vám tedy byl po chuti a připadal vám věrohodný?

Za dané situace asi žádný.

Býváte označován za angažovaného básníka, ale necítíte se jim být. Co vám na přívlastku „angažovaný“ vadí?

Jsem satirik. Termín angažovaný nutně svádí k zařazení do definitivy, čemuž se bráním. Kopu kolem sebe jak nalevo, tak napravo, snažím se vytvářet to, čemu Jirous říkal „systematické vytváření neklidu“. Bylo by pohodlné někam patřit, ale za nějakou dobu by se z člověka stal nepoužitelný debil.

Spor o tzv. angažovanost v poezii se dá vykládat také jako spor o to, jakým způsobem učinit poezii znovu společensky relevantní. Je na této snaze něco nepatřičného? Má si poezie vůbec takový cíl klást?

Poezie si klade cíle, které uzná za vhodné, v tom jí neposerou triko žádní literární historici a teoretici. Poezie je vždy nejméně očekávatelná, vždy stojí na straně ublížených a ponížených. V tom vidím její angažovanost, aniž bych se k tomu slovu musel nutně hlásit.

Ve své tvorbě často používáte konkrétní reálie a jména reálně žijících postav. Chápete je jako nádobky pro svůj hněv, nebo hrají ještě nějakou jinou roli?

Chápu je jako živé a existující bytosti, které nezvládl roli, jež jim byla přisouzena nebo kterou si pro sebe uzurpovaly. Chápu je jako idioty této doby, a právě proto je jmenuji jejich pravými jmény.

V básních odkazujete explicitně na RAF. Je to jen umělecká licence, nebo za tím lze hledat něco víc?

Podle mne byla RAF jediným skutečným undergroundem. Dopředu věděla, jak se situace vyvine, a podle toho jednala, aniž by připouštěla jakékoliv kompromisy. Ze se dostala do slepé uličky, je jedna věc, v současnosti však vzdor pokračuje jiným způsobem pod jinými jmény a její marný boj nekončí.

K čemu je marný boj?

Je důležité nesplynout se Systémem, je důležité najít v sobě vůli pro permanentní vzdor a je pak také nutné nést jeho následky.

Když se porozhlédnete po současné česko-slovenské literární scéně, existují zde autoři, ke kterým cítíte sympatie, případně které považujete za spřízněné?

Velký dojem na mne udělali Jan Těsnohlídek mladší, Svatava Antoňová, Adam Borzič, Milan Kohout z Čech, Mirka Ábelová, Vlado Šimek, Dominik Želinský, Zuzana Husárová, Michal Habaj a Peter Šulej z Bratislavy. Dovedou přesně vystihnout symptomy doby, nemilosrdně diagnostikovat dnešní politiku a stejně jako

já mají velmi blízko k beatníkům. Ferlinghetti řekl, že jen mrtví se neangažují.

Poslední dobou se v českém kulturním prostoru objevilo několik institucionálněkritických a aktivistických iniciativ (Nulová mzda, Zachraňte umění 2013, Mánes umělcům). Jak se na tyto aktivity díváte?

Poslední doba trvá třiadvacet let. Za ten čas se nestalo nic podstatného, všechno, co vykazovalo nějaké znaky vzpoury nebo systematické kritičnosti, po nějaké době vyšumělo do ztracena. V umění převládá zábavní trend Felliniho La dolce vita a opatrná snaha nenasrat vrchnost, na které jsme tak či onak závislí. Ideálním řešením by byly opravdu nezávislé galerie, které by si spravovali samotní umělci, bez kurátorů, výběrových komisí a dalších zbytečných parazitů. Tím se ovšem ocitáme v oblasti utopie, neboť současné řešení je pohodlné a svádí k pasivitě. Je to zpomalený pohyb v bludném kruhu.

Ve své úvaze nad sbírkou Semeniště zmrdlů redaktorka literárního měsíčníku Host Eva Klíčová prohlašuje, že se snažíte oživit jazyk politických procesů. Jak vnímáte takovou interpretaci?

Dlouhé časové období od roku 1948 do roku 1989 byl horor. Stejný horor, i když sofistikovanější, vládne nyní, kdy je vše podřízené ekonomice. Jestliže se v padesátých letech chovali k lidem stejně brutálně, jako se chovají dnes, nelze se divit tomu, jak píšu, ani reakcím, které mé psaní vyvolává.

Lukáš Rychetský, Jan Bělíček
Přetištěno z časopisu A2,
2013, č. 15

LID

POVAŽUJE

SVOBODU

ZA NUTNÉ

ZLO

LID

SE

OBÁVÁ

SPOKO-

JENOSTI

Lubica Mildeová Self-Design: Chapter II — Once Upon the Time...

Galerie 2 / 3. 3.—7. 4. 2022

Uvědomit si prázdnotu a nízkost. Oprostit se od velkých idejí. Smířit se se smrtelností a zánikem jako s jednou z nejpřirozenějších zásad světa. Pomíjivost, nicota, marnost a marnivost jsou základní témata, kterými se Lubica Mildeová ve své tvorbě zastoupené na výstavě *Self-Design: Chapter II — Once Upon the Time...* zabývá. Tato témata zde reprezentuje hned několik autoportrétů, což vyznívá poněkud nelichotivě – nicota a marnost zastoupená sebou samou. Ale umělci se o toto téma začali směle zajímat už v dobách renesance – Albrecht Dürer vytvořil během života několik autoportrétů počínaje kresbou něžné tváře, kterou vytvořil ve svých třinácti letech. Za nejkompexnější je však považován *Autoportrét v kožichu*, v němž sám sebe zachytil ve zbožštěné stylizaci do podoby Krista. Na jednu stranu umělec podléhá apoteóze v naději, že se zániku vyhne, a přece jen skrze své dílo přetrvá navěky (Dürerovi se to daří pět staletí), na druhou stranu si uvědomuje svoji smrtelnost a hříšnost. Nejvýrazněji je to patrné v jeho obraze *Vanitas* – laškovně se usmívající stařena, jež jednoznačně nese rysy Dürerovy tváře. Oproti marnivosti patrné v Dürerových autoportrétech o sto padesát let později zpracovává jiný mistr – Rembrandt van Rijn – zvláště ke sklonku života už jen marnost. Jeho podobizny jsou smířlivější. Však se marnosti věnoval i v jeho době tak rozšířeným zpodobněním – zátěším s lebkami, přesýpacími hodinami, vadnoucími květy, hniječím ovocem, hudebními nástroji a kartami. Autoportrét měl zásadní vliv i na současnou teorii umění – jedna ze základních esejí kritických teorií *Reprezentace, přivlastnění a moc* vychází z interpretace Velázquezovy podobizny zachycené pohledem královského páru na obraze *Dvorní dámy*.

S vývojem reprodukovatelného obrazu a dalších technologií se však mění míra a dostupnost sebe(re)prezentace. Nejen ve virtuálním, ale i v reálném prostoru se prohlubuje krize identity a schopnost člověka uchopit integritu bytí, a především vede ke krizi bytostné odpovědnosti člověka ke světu a za svět, i ke ztrátě odpovědnosti k sobě a za sebe. Abychom lépe pochopili příčinu tohoto prohlášení, dovolím si použít úvodní pasáž Havlovy významné eseje, v níž právě o krizi identity uvažuje: „Uvědomil jsem si nedávno při jakési televizní reportáži z kravína, že kráva už není zvíře: je to stroj, který má své ‚vstupy‘ /jadrná krmiva/ a své ‚výstupy‘ /mléko/, který má svůj výrobní plán a svého strojníka [...] člověk uchopil svět tak, že ho de facto ztratil; podmanil si ho tak, že ho zničil...“ Tento příklad by se dal alegoricky přenést i na mnohými pečlivě

spravovaný a hýčkaný virtuální prostor. Jenže v něm se vstupy, výstupy, správcem výrobního plánu i strojníkem stáváme my sami. Stáváme se produkty. Jedním z nejcharakterističtějších dokladů jsou personalizovaná videa, která si můžete objednat na přání od své oblíbené celebrity. Od ekonomie pozornosti se touha po dokonalém self-designu a jeho uznání přesouvá do tržní sféry, a tak si za 690 USD můžete poslechnout vzkaz třeba od Briane Coxové, který vás odkáže do patřičných mezí, Chrise Notha (Pan Božský ze Sexu ve městě – OMG), anebo vám za podstatně nižší částku pošle zprávu tenistka Petra Janusková (na promo videu se hezky dívá, ale nemluví).

Při současném vzestupu a vývoji sociálních sítí je uživatel touto komunikační strategií přehlacen. Pevné tělo se rozpouští do jednotlivých bitů a skládá se do plytké, zbytečné a sprosté vizuální zahrady plné plevele, která bují a prorůstá skrz obrazovky až do našich nejméně viditelných prostor. Lubica na fenomén transformace ze subjektu na objekt ve své tvorbě kriticky reaguje například zneužitím technologií – filtrů běžně využívaných pro zlepšení image, nebo naopak modifikací a degradací vstupních dat – selfie pro vytváření objektů ve tvaru bust/krajinných prvků technikou fotogrammetrie a následně frézovaných do styroduru CNC frézou.

S tvorbou Lubici Mildeové je neoddiskutovatelně spjata teorie mladé dívky – symetrická tvář, velké oči, krásné vlasy, plné rty. Společnost jí/ho/je nutí do stavu být komoditou. Ačkoliv „dívka“ touží po tom být šťastná, úspěšná a obdivovaná, a tak se také v reálné i virtuální společnosti prezentuje, ve skutečnosti je symbolem a zároveň objektem „neviditelné“, ale o to hrůzostrašnější totalní války, kde je předmětem konfliktu způsob ovládnutí forem života v rozvinuté konzumní společnosti. Lubica si je tohoto konfliktu dobře vědoma: realisticky zpracované keramické busty v centrální části expozice nad stavem tohoto bytí pláčou. Autorka tímto novým dílem také rozšiřuje a rozvádí téma své disertační práce – kult intimity. Vždyť co může být intimnějšího, než se dát všanc a prezentovat se jako bytost, která má strach, trápí se a cítí bolest?

Důležitý fenomén propojující self-design a kult intimity je na výstavě zastoupený kryptoportrétem. V autorčině pojetí se jedná o intimní, osobní prostor představený manuálně vytvořenými objekty symbolizujícími kopce či hory, do jistě míry však i falus. Pro Lubicu Mildeovou jsou v tomto díle opět důležité

principy apoteózy umělce ve smyslu božstva, které designovalo svět. Autorka se tímto přístupem začala zabývat během studijního pobytu v Bělehradě, kde využívala standardní elementární sochařsko-modelářský princip – ztracenou formu. Postupně se ale technika a materiál rozšiřovaly. V cyklu *Personal Landscapes* vidíme vedle sádrových objektů i objekty z glazované i naturální keramiky, kaširované kopce z papírmaše, ze silikonu, pokryté akrylovými barvami, aplikacemi, chytrou plastelinou a dalšími výtvarnými prostředky. Každý z nich nám předává zprávu o jednotlivostech. Zároveň je důležité všimnout si celku, na němž můžeme sledovat autorčinu „osobní krajinu“, ale i principy, které se opět vztahují k designérské praxi. Lubica zkoumá mutace mezi sochařstvím a designem dokladované estetizováním dekorativně pompézním vzhledem a kumulací „výrobků“, jež opět odkazuje na její zájem o principy trhu a spotřeby.

Součástí celkové instalace je i dřevěná pyramida, oproti exaltovaným cyklům autoportrétů nabízející možnost prázdnoty a kontemplace. Ale skutečně se v prázdnom a rádobě zenově bodu dokážeme oprostit od přepjatých artefaktů a vidiny plačící dívky? A je nám jí spíše líto, nebo máme pocit uspokojení nad bolestí, která může být větší než ta naše?

Abychom ale nepodléhali pouze jednostrannému nihilistickému pohledu na stav identity a intimity ve vztahu k proměňujícím se a expandujícím novým typům komunikace a uvažování o sobě samém, zmíním několik poznámek ze současného výzkumu. Digitální antropoložka Marie Heřmanová ze Sociologického ústavu AV ČR výše zmíněný entropický pohled vyvrací. Podle ní nejsou sociální sítě démonickým prostředkem, který nás zbavuje svobodné vůle a jsme vůči němu zcela bezmocní. Vymezuje se vůči brutálnímu technologickému determinismu, který narušuje naši pozornost, polarizuje společnost a odvádí člověka od odpovědnosti k sobě samému. Sociální sítě definuje jako nástroj, k němuž musíme přistupovat odpovědně a ve smysluplném vztahu ke svému okolí. Lubica Mildeová je ve vztahu k sobě samé a ke světu zodpovědná. Právě tím, že skrze svou uměleckou tvorbu na tyto společenské a ontologické jevy upozorňuje.

Výstava *Self-Design: Chapter II — Once Upon the Time...* navazuje na umělecký disertační výzkum, který Lubica Mildeová úspěšně obhájila v roce 2021 na Katedře designu na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě.

Dům umění Ústí nad Labem

Fakulta umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně otevírá po komplexní rekonstrukci Dům umění Ústí nad Labem – jedinečnou na prezentaci, produkci i výzkum umění zaměřenou instituci využívající zázemí domovské univerzity rozkročeného mezi aktuální uměleckou tvorbou a vzdělávacími, vědeckými i sociálně angažovanými aktivitami.

Dům umění Ústí nad Labem disponuje téměř 700 m² výstavní plochy, multifunkčním sálem pro 80 diváků určeným pro experimentální audiovizuální, performativní a hudební představení, rezidenčním ateliérem, workshopy specializovanými na nová média a grafické techniky sloužícími studentům i veřejnosti a v neposlední řadě rozsáhlým zázemím vhodným pro umělecké vzdělávání a různorodé společenské aktivity.

Dům umění Ústí nad Labem představuje kvalitní institucionální zázemí splňující mezinárodní standardy pro prezentaci výstav a uměleckých děl a jeho prostorový i technologický potenciál dovoluje plnohodnotné zapojení do prestižních grantových schémat a náročných mezinárodních produkcí.

Jak tento bělostný fundament přispěje ke kulturnímu potenciálu fakulty, která ho

provozuje, univerzity, které je součástí, města, které z vlastní vůle reprezentuje ve svém názvu a kraje, jehož celkovou rekonstrukci vnímá jako jeden z podstatných cílů svého dlouhodobého usilování?

Pro Fakultu umění a designu jistě představuje směr nového rozvoje, který vede k posilování úplnosti vzdělávacích procesů na pomezí osvojování si oborových znalostí či dovedností a autentické tvorby s aspekty uměleckého a rovněž teoretického výzkumu i bohatého socializačního potenciálu.

V kontextu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně se stane nejen místem multioborových spoluprací propojujících uměleckou kreativitu s podněty přicházejícími z humanitních, společenskovědních a rovněž přírodovědných či technických oblastí, ale také půdou pro naplňování komunitní zodpovědnosti vetknuté do DNA této instituce.

Tváří v tvář Ústí nad Labem ho lze vnímat jako impuls k dokončení lokální kulturní emancipace, neboť jeho otevření a rozvoj navazují na bohatou tradici autentické a v českém i mezinárodním prostředí oceňované místní současné výtvarné scény, která řadí toto město mezi živá a nepřehlédnutelná umělecká centra.

Uprostřed Ústeckého kraje bude symbolickým majákem signalizujícím trasu k nezbytné hluboké transformaci vyrůstající ze společně vnímané environmentální a také sociální odpovědnosti, v rámci které bezesporu sehraji nezastupitelnou úlohu kulturní a kreativní průmysly jako nástroj využitelný pro posilování všeobecné udržitelnosti a kvality života.

Návštěvníci přicházejí do Domu umění Ústí nad Labem po novém mostě a takovým solidním mostem je zároveň sama tato instituce. Spojuje různorodé a často zdánlivě protikladné světy umění a vědy, emocí a racionality, nekonečné tvůrčí svobody i empatické zodpovědnosti. Překlenuje propasti sílicího nezájmu a neporozumění, neboť přistupuje s respektem ke každému, kdo je součástí komunity. Je nástrojem k dosažení ambiciózních kulturních cílů či realizaci výzkumných záměrů a zároveň nabízí prostor pro přátelské schůzky a sousedská posezení. Dům umění Ústí nad Labem je vším, čím je i pospolitost, která ho obklopuje, prostupuje jím a vdechuje mu život prostřednictvím společných tužeb, podnětů, aktivit a setkání.

Michal Koleček
Ředitel Domu umění Ústí nad Labem

Návštěvníci galerie DUÚL

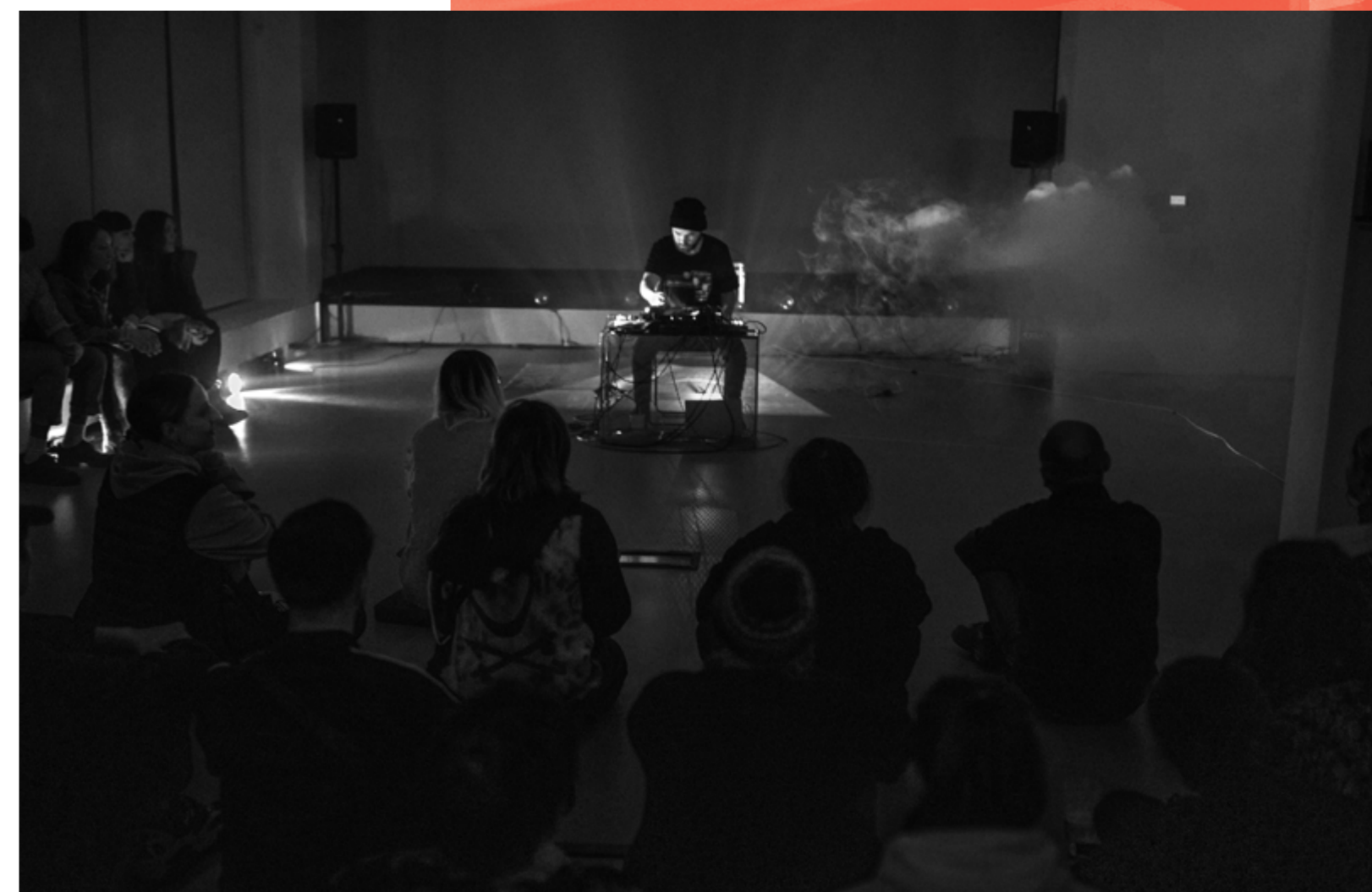
Návštěvníci ve foyer DUÚL

Pohled na DUÚL, vstupní rampa

Pohled do výstavy NARUŠENÁ ROVNOVÁHA REVISITED

Aid Kid – Zvuková performance v multifunkčním sále

Dům umění Ústí nad Labem House of Arts

Doprovodný program:

8. 3. — úterý — 17.00

Hlinobraní s Veronikou

— Workshop zaměřený na modelování s hlinou a přírodninami

22. 3. — úterý — 17.00

Komentovaná prohlídka

— Milan Kozelka: Na cestě s kurátorkou výstavy Pavlínou Morganovou

24. 3. — čtvrtek

16.00

Komentovaná prohlídka

— Self-Design: Chapter II — Once Upon a Time...

výstavy Lubici Mildeové v Galerii 2 s kurátorkou Barborou Hájkovou

17.00

Autorská prezentace online

— Streamovaná diskuze kurátorky s autorkou o její umělecké tvorbě

29. 3. — úterý — 17.00

Literární večer Radka Fridricha

— Čtení z antologie Od břehů k horám editorsky připravené Milanem Kozelkou v roce 2000. Hosty večera budou Karel Konopka a Patrick Linhart

5. 4. — úterý

15.00

Kurátor a co dále? #3

Kozelka byl jen jeden

— Rozhovory o proměnách kurátorské a galerijní činnosti v posledních třech dekádách. Online premiéra na Soundcloudu Domu umění

17.00

Život jako performance

— Šemík, interaktivní setkání

7. 4. — čtvrtek — 19.00

Zvukové odrazy — Max Eilbacher: live-coding with Cecilia

— Navázání na cyklus prezentací soudobé zvukové tvorby na pomezí hudby a výtvarného umění v multifunkčním sále Domu umění

12. 4. — úterý — 17.00

Performovat za socialismu a performovat za kapitalismu

— Jiří Kovanda a Vladimír Havlík povedou diskusi o individuálních přístupech k umění performance včetně reflexe tvorby Milana Kozelky, hosty budou i další pamětníci a současníci.

— Součástí programu bude studentská performativní intervence do výstavy (Jan Prošek, Jan Krtička a jejich studenti)

13. 4. — středa — 16.30

Čelem k umění:

Liam Gillick: The Knot of Which I Speak Cannot Be Knotted

— Umělec Liam Gillick v živém interaktivním streamu promluví o své práci, následná diskuze s diváky

21. 4. — čtvrtek — 19.00

Čelem k umění:

ORBITA.SPACE: LOPEROHUNT

— Taneční a zvuková improvizace v multifunkčním sále Domu umění

Změna programu vyhrazena.

Noviny vycházejí u příležitosti výstav

Milan Kozelka — Na cestě
3. 3.—24. 4. 2022

Kurátoři:

Pavína Morganová
Vladimír Havlík
Jana Písaříková

Host výstavy

Šemík — dočasné autorské seskupení
Kurátorka: Silvie Milková

Galerie 2

Lubica Mildeová
Self-Design: Chapter II –
Once Upon a Time...
Kurátorka: Barbora Hájková

Texty:

Pavína Morganová
Lukáš Rychetský, Jan Bělíček ^(A2)
Barbora Hájková ^(DUÚL-G2)
Michal Koleček ^(DUÚL)

Fotografie:

archiv Vladimíra Meistera
Filip Trubač
Martin Polák
Lubica Mildeová
a archiv autorů

Odborná spolupráce:

Martin Machovec

Intervence:

Jan Krtička & Jan Prošek

Grafický design:

Adéla Bierbaumer & Marek Fanta

Produkce:

Kristýna Cisařová
Adéla Machová
Kateřina Palešnicková
Zita Šauerová
Andrea Vaňourková
a team DUÚL

Instalace:

Jiří Bartoš
Jan C. Löbl
Štefan Pecko
Robin Seidl
Zdeněk Svejkovský
Luboš Syrovátka
Robert Vlasák

Ředitel:

Michal Koleček

Tisk:

Jiří Bartoš – SLON, spol. s r.o.

Náklad: 500 ks

Počet stran: 24

Vydání první

Vydala Fakulta umění a designu
Univerzity Jana Evangelisty Purkyně
v Ústí nad Labem v roce 2022.

Noviny jsou zdarma k rozebrání.

Dům umění

Ústí nad Labem
Klíšská 1101/129a
400 96

vedle vysokoškolských
kolejí — K1, K2
zastávka Klíše Lázně
trolejbus — 57, 58, 59
autobus — 2, 7, 18

Otevírací doba

úterý / čtvrtek / pátek 10–18
středa 10–19
sobota 10–16

Vstupné dobrovolné

Informace o výstavě

a doprovodném programu
se dozvíte na www.duul.cz
nebo e-mailem duul@ujep.cz

umění, kultura, kreativita,
výzkum, vzdělání,
společenská odpovědnost

Sledujte nás!

 DumumeniUL

 dum_umeni

 Dům umění Ústí nad Labem

 dum_umeni

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

Výstavní program Domu umění Ústí nad Labem je podpořen Ministerstvem kultury České republiky, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky a Fakultou umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

U21 - Výstavba výukových
prostor pro FUD číslo projektu:
CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_059/0010210